

Kronika roku 2015

Česká republika

Leden:

- Plzeň se stala městem kultury
- V Nýrsku se oběsil muž, který jen na základě pozorování sociální pracovníce byl veřejně obviněn ze sexuálního zneužívání dcery. Muž neunesl veřejné pranýřování a oběsil se. Nakonec se ukázalo, že šlo patrně o milnou domněnku sociální pracovníce bez psychologického vzdělání. Následně se strhla diskuze o oprávněnosti takovýchto výroků u sociálních pracovníků bez psychologického vzdělání
- Po Zemanově projevu při 70. výročí Osvětimi, kdy vložil do úst významnému novináři Československa Peroutkovi větu: Hitler je gentleman se strhla mediální diskuze. Prezidentská kancelář se jala prohledávat archivy. Nicméně žádný takový výrok z úst Peroutkových se nenašel. Kauza zašla tak daleko, že prezident by se měl omluvit, jelikož i po půlroku hledání neobjevila byt jen podobná věta.
- Historicky se snížila dlouhodobá čísla kriminality
- Po Praze jezdila tzv. mazací tramvaj – kvůli velkému hluku tramvaj při projíždění rovnou promazávala koleje, aby se snížil hluk

Únor:

- Plzeňská práva dostala opět akreditaci na doktorský program
- V restauraci v Uherském Hradišti došlo k historicky prvnímu hromadnému střelení. Psychicky nemocný muž postřílel 9 lidí
- Expedice trabantů se vydala do Austrálie

Březen:

- První skupina krajanů z boji postižené Ukrajiny dorazilo do České republiky
- Dvě unesené Češky v Pakystánu se vrátili do Čech. Strhla se obrovská mediální kampaň „rad“ co měly a neměly dělat. Prezident se nechal slyšet, že by měly dostat na zadek. Došlo to až k sekundární viktimizaci obětí v celém tisku.
- Českem projela Dragoon Ride – 115 vozidel americké armády
- Michala Fialová, kontroverzní popularizátorka lovu zvířat, zveřejnila fotky s ulovenou zvěří v Africe. V tisku se strhla velká diskuze o lovu, ochraně přírody a zachování divoké přírody

Duben:

- Pražská linka A po dlouhé době byla rozšířena o další zastávky
- Čech Ladislav Zibura došel pěšky za 40 dní do Jeruzaléma, vydal životopis, píše blog a stal se obrovskou mediální senzací

Květen:

- V Praze a Ostravě začalo hokejové mistrovství světa
- Kauza Nagyová skončila fiaskem pro státní zastupitelství, jelikož byli všichni obvinění propuštěni
- Rekordní výhru Eurojackpotu 2.466 miliard vyhrál Čech
- Velkou pozornost světových médií jako jsou Daily Telegraph, The Guardian, The Times strhla reality show: Dovolená v protektorátu. Světová média kritizovala show za zneužití tématu

Červen:

- Začal jeden z nejsledovanějších soudů za poslední roky, a sice kauza Kramný, který byl obviněn z vraždy manželky a dcery v Egyptě. Po téměř dvou letech tak skončilo náročné vyšetřování

Červenec:

- Po 65 letech se dočkal farář Toufar v Čihošti důstojného pohřbu. Toufar byl pronásledován a vězněn komunistickým režimem
- Dva mrtví Češi byli nalezeni v autě v Albánii. Vyšetřování bylo uzavřeno jako loupežná vražda.
- Slavilo se 600 let od upálení mistra Jana Husa a v Praze byla zahájena velkolepá výstava k danému tématu (potrvá do ledna 2016)
- Ve Studénce došlo k tragickému střetu Pendolina a kamionu, při němž zahynuli 3 lidé

- Byl odsouzen David Rath v aféře s úplatky

Srpen:

- V Praze se konal Prague Pride- průvod za rovnoprávnost a přijetí sexuálních menšin. Setkal se s velkou kritikou a odporem především katolických představitelů v čele s kardinálem Dukou
- Česká ekonomika se ocitla na vzestupu a vykazuje poprvé od krize velký růst
- Končí rekordně horké a suché léto. Na mnoha místech po několikrát padaly teplotní rekordy a překonávaly se hranice měřených nejvyšších teplot od počátku měření vůbec

Září:

- Druhý tentokrát menší konvoj americké armády projel Českou republikou
- Konečně se otevřel dlouho diskutovaný a předražovaný tunelový komplex Blanka v Praze
- Recesisté ze skupiny Stohoven vyvěsili obří rudé trenky na Pražském hradě. Strhla se velká mediální diskuze na téma, kde končí svobodné vyjadřování, jak vkusné a vhodné jsou tyto gesta. Skandál odneslo několik členů ochrany hradu
- V rámci celosvětového skandálu Volkswagen s falšování m emisních hodnot i Škoda přiznala 1.2 milionu aut s upravenými hodnotami emisí

Říjen:

- Ikona národa a miláček všech má rakovinu. Karel Gott byl hospitalizován a podrobil se chemoterapii. Spekulovalo se o konci pěvecké kariéry.
- Parlamentem a později i prezidentem je schválen nový státní svátek: Velký pátek. Bude platit již od roku 2016
- Exministr Lang je vyšetřován kvůli podezření z korupce. Jedná se o další skandál tzv. nové generace polistopadových politiků, kteří údajně měli nastupovat k moci bez zatížení komunistické minulosti. Podobně jako exministr Gross, který čelil podezření z korupce v souvislosti s nejasným původem peněz na svůj byt.
- Prezidentská kancelář v čele s Ovčáčkem stále hledá původ tvrzení o novináři Peroutkovi. Vnučka slavného novináře žádá veřejnou omluvu, jelikož se nenašel ani náznak toho, co prezident Zeman tvrdil.

Listopad:

- Rozběhla se aféra zakázaných antibiotik v českém medu.
- Karel Gott obhájil zlatého slavíka a osobně si došel pro tuto cenu. V dojemném projevu děkoval lidem za podporu v jeho nemoci.

Prosinec:

- Teplý rok pokračuje i v zimě a vánoční teploty opět prolamují historické tabulky, kdy se teplota místně vyšplhala až k 15°C.
- Parlament i přes lobby konečně schválil dlouho diskutovaný plošný zákaz kouření v restauracích.
- Aféra eroposlance Ransdorfa plnila deníky celé Evropy. Ten se pokusil ve Švýcarské bance vybrat 350 milionů euro (9.45 miliard Kč).

Svět

Leden:

- Paříž a celou Evropou otřásl teroristický útok islámských radikálů na satirický magazín Charlie Hebdo
- Pokračují boje v Kobání a světová média se plní drsnými válečnými fotkami a videi

Únor:

- Na Ukrajině je vyhlášeno formální příměří, nicméně se v některých oblastech bojuje dál
- Islámský stát opět šokoval svět, když zveřejnil video, na kterém upálil pilota
- Pokračují těžké útoky islamistů v syrském Kobani
- Islámský stát popravil 21 egyptských křesťanů
- Na Dombase se stále bojuje

Březen:

- Islámští radikálové zabili 23 lidí v tuniském muzeu
- Úplné zatmění slunce

- Letadlo německé letecké společnosti Germanwings se zřítilo ve Francouzských Alpách poté, co psychicky nemocný pilot navedl stroj přímo do skály. Na palubě Airbusu A320 zahynulo všech 150 lidí.
- Turecko zablokovalo všechny sociální sítě – Facebook, Twitter, YouTube. Oficiální důvod byl boj proti terorismu

Duben:

- Islámští radikálové zaútočili na univerzitu v keňské Garrise. Zemřelo 148 lidí
- Nepál zažil jedno z nejničivějších zemětřesení vůbec. Odhaduje se až na 10000 obětí. Obrovské otřesy zažila i Indie, Bangladéž a Tibet.
- Japonský rychlovlak na magnetickém polštáři Maglev překonal historický rychlostní rekord a prohnal se zkušební trasou rychlostí 590 km/h.
- V Řecku se začínají hromadit uprchlíci a Evropa stojí na pokraji největší humanitární výzvy

Květen:

- Začátek výstavy Expo v Miláně
- V Moskvě proběhla obrovská přehlídka armády na Rudém náměstí. Oficiálně se jednalo o oslavu konce druhé světové války, leč ve světových médiích se otevřeně psalo o demonstraci ruské moci a o tom, že chtěl Putin celému světu dokázat svou, ruskou, moc
- Švýcarsko se dohodlo s Evropskou Unií o budoucím transparentním využívání švýcarských bank a ukončení tajných kont. On roku 2018 budou všechny informace o majitelích účtů známé tak, jak je to běžné po celé Unii.
- Pomalu se začíná mluvit o přílivu válečných uprchlíků z válkou zmítané Sýrie
- V souvislosti s vlnou uprchlíků se hovoří o tzv. balkánské cestě: proud přes Řecko, Makedonii, Srbsko, Slovinsko, Rakousko až do vysněného Německa. Merklová zatím hovoří o přijetí uprchlíků, pomoci a připravenosti Evropy

Červen:

- Angela Merkelová otevírá debatu pomoci uprchlíkům v rámci celé Unie
- Uprchlíci se hromadí v Calais, okolo dálnic, řecké ostrovy Kos a Lesbos se mění z krásných letovisek na uprchlické tábory
- Maďarsko začalo stavět ostnatý plot proti uprchlíkům na hranicích a postupně se začíná hovořit o krizi
- V celé Evropě se postupně začínají konat různé summity o uprchlících
- V Americe došlo k průlomům historických událostí, kdy Kongres schválil sňatky homosexuálů plošně po celých státech

Červenec:

- Evropa je zaplavena vlnou uprchlíků a otevřeně se začíná naplno hovořit o uprchlické krizi
- Uprchlíci se začínají hromadit v Chorvatsku, Maďarsku, Turecku, Slovinsku
- Sonda New Horizon dorazila k Plutu, které bude zkoumat půl roku. Obrázky z Pluta jsou nesmírně vzácné a ceněné, jelikož signál z Pluta k nám putuje čtyři a půl roku
- Kuba a USA po desetiletích nepřátelství oficiálně uzavřeli první diplomatické vztahy
- Walter Palmer zastřelil v Africe lva Cecilii – největší známý lev. Místní autority žádají o vydání Palmera trestnímu stíhání

Srpen:

- Německo se stává hlavním cílem uprchlíků

Září:

- Britská královna Alžběta II je nejdéle panující ženou
- Částečné zatmění slunce
- Rozpoutal se největší skandál automobilového průmyslu – automobilka Volkswagen přiznala manipulaci s limity emisí ve svých autech.
- V Anglii začalo ragbyové mistrovství světa
- Při panice, která vypukla při pouti do posvátné Mekky, zahynulo 2000 lidí
- Rusko se aktivně zapojilo do válečného konfliktu v Sýrii na straně vlády

- Při tvrdém zásahu proti uprchlíkům použila maďarská policie obušků. Vysloužila si rozsáhlou kritiku světových médií i tajemníka OSA
- V rámci Evropské unie se začíná hovořit o kvótách a počtu uprchlíků, kterých je podle odhadu v Evropě už přes půl milionu
- Maďarsko a Slovensko začínají hovořit o kontrole uprchlíků a možné nabídce pomoci právě jen těm z válkou zmítané Sýrie

Říjen:

- Výbuch nálože v Ankaře při volbách zabil přes 100 lidí. K odpovědnosti se přihlásil islámský stát
- Uprchlíká vlna pomalu opadá pod vlivem přicházející zimy
- Čína opustila politiku jednoho dítěte a rodiny mohou mít děti dvě
- Německý turista v Africe zabil největšího slona na světě – celosvětově si vysloužil obrovskou kritiku a opět se zvedla vlna diskuzí ohledně divoké přírody a oprávněnosti lovu jako zábavy pro bohaté

Listopad:

- Paříž opět čelila teroristickým útokům islámských radikálů – přes 139 lidí zemřelo a na 300 lidí bylo zraněno
- Německo poprvé řeklo dost uprchlíků
- Čínská měna juan bude zařazena do koše hlavních světových měn (podle rozhodnutí mezinárodního měnového fondu)
- Rakousko začalo na hranicích ze Slovinskem stavět plot proti uprchlíkům
- Naplno se rozbíhají kontroly na hranicích i uvnitř Evropské Unie

Prosinec:

- Mark Zuckerberg, zakladatel Facebooku, se po narození své dcery rozhodl věnovat 99 % akcií společnosti na založení charitativního fondu
- V Paříži proběhla konference o klimatu. Zúčastnilo se jí 196 zemí a dva týdny rokovali o změnách klimatu a především o globálním oteplování. Konference se usnesla na udržení globálního oteplování do dvou stupňů do roku 2050. Závěry konference mají nahradit Kjótský protokol

Věda:

- Čeští egyptologové po loňském úspěchu s hrobkou úředníka zaznamenali další obrovský úspěch. Nalezli hrobku neznámé královny v Abusíru starou okolo 4500 let.
- Vědci university v Seattlu přišli s převratným objevem. Vyrobili přístroj OMNIPROCESSOR – ten má měnit výkaly a exkrementy v pitnou vodu. Počítačový magnát a miliardář Bill Gates vodu ochutnal a rozhodl se finančně zaštitit tento projekt
- Obrovský celosvětový rozruch rozpoutalo odtajnění amerického projektu „Modrá kniha“. Jde o projekt založený roku 1952 a jedná se o tajné materiály vlády o UFO a všech podobných jevech. Bylo odtajněno 130 tisíc stran tohoto dokumentu on-line
- Vědci našli v hlubokých vodách Tichého Oceánu zcela nový živočišný druh
- Studie Vladimíra Sochy, který se zabývá studiem dinosaurů už mnoho let, otiskl zprávu, že všechny filmy přinášející vhled do světa dinosaurů se pletou a že dinosauři vypadali úplně jinak, než jak je vidíme ve filmech typu Jurský park
- Genové inženýrství zaznamenalo obrovský průlom s technikou CRISP-Cas9 – je možné uměle zasáhnout do dědičné informace buněk. Vědci si slibují od této metody léčbu dědičných chorob
- Medicína vyvrátila 200 let starý fakt, že lymfatická soustava končí v krku. Vědcům se podařilo prokázat, že lymfatická soustava proniká do mozků savců

Kultura:

- Premiéra celovečerního čínského filmu točeného u nás „Jen my víme kdy“
- Do kin přišla nová bondovka – Spectrum
- Premiéra nejočekávanějšího filmu dekády: Star Wars 7 : Force Awakens okamžitě trhala návštěvnické rekordy
- Oskar: nejlepší film: Birdman
- Zlatý Globus: Chlapectví

- Český lev: nejlepší film: Cesta ven
- Ples v opeře navštívil bývalý závodník formule 1 Mika Hakkinen
- Přípravy oslavy 600 let výročí Karla IV na rok 2016 zasáhl první skandál. Kontroverzní Daniel Landa alias Žito byl osloven, aby složil oslavnou píseň. Strhla se kritika převážně z univerzitních řad a zpěvák sám od tohoto záměru ustoupil
- Po mnohaletém vysílání skončil celosvětově populární pořad Top Gear. Jeremy Clarkson byl za nevhodné napadání některých národů jako např. i Němců propuštěn.
- Kontroverzní skupina s neonacistickými vazbami Ortel získala českého Slavíka
- Smrt punku! Takovou odezvu si vysloužila smlouva kdysi slavné punkové kapely Sex Pistols ze společností Virgin a Mastercard, kdy se obal alba slavné skupiny z roku 1977 objevil jako motiv na platební kartě
- Vystoupili u nás hvězdy jako Morricone, Sting

Sport:

- Na domácím hokejovém šampionátu skončila Česká republika čtvrtá po prohraném semifinále s Kanadou a prohrané bitvě o třetí místo s USA (prohráli jsme 0:3). Celé mistrovství vyhrála Kanada
- Ženské tenisové družstvo opět vyhrálo Fed Cup v domácím prostředí
- HC Verva Litvínov se stal hokejovým mistrem
- FC Viktoria Plzeň se stala fotbalovým mistrem
- Mistrem světa v ragby se stal Nový Zéland
- Mistryní světa v paralelním snowboard slalomu se stala Ester Ledecká
- Šárka Strachová se dokázala vrátit po těžkém nádorovém onemocnění a byla na MS třetí ve slalomu
- Lukáš Bauer na klasické padesátce na MS ve Falunu dojel druhý
- Martina Sáblíková se stává mistryní světa na 5000 metrů, mistryní světa ve víceboji, vyhrála světový pohár na dlouhých tratích a kvalifikovala se jako cyklistka na olympijské hry do Ria
- Čeští biatlonisté přivezli z mistrovství světa ve finském Kontilachti jedno zlato, dvě stříbra a jeden bronz
- Český národní fotbalový tým postoupil na fotbalové mistrovství Evropy ve Francii 2016. I přes nesmírně těžkou skupinu, ve které našimi soupeři byli fotbalisté Holandska a Turecka, se nám podařilo postoupit s prvního místa.

Úmrtí:

- Pavel Medek – vynikající český překladatel
- Hana Drábová – psycholožka, zakladatelka české Menzy
- Miroslav Ondříček – vynikající kameraman, dlouholetý spolupracovník Miloše Formana, dvakrát byl nominován na Oskara
- Josef Masopust – nejlepší český fotbalista všech dob, více mistr světa, vyhrál zlatý míč pro nejlepšího fotbalistu Evropy
- Ludvík Vaculík – autor manifestu Dva tisíce slov, autor samizdatové edice Petlice
- Lubomír Lipský – herec
- Alexander Tolčinský – zahraniční redaktor ČRo a zpravodaj např. z válkou zmítaného Krymu
- Terry Pratchett – známý spisovatel a autor příběhů Zeměplochy
- Gunter Grass – německý poválečný spisovatel
- B. B. King – slavný americký jazzman
- John Forbes Nash – americký matematik pracující v oblasti teorie her a diferenciální geometrie
- Nicolas Winton – anglický zachránce 669 židovských dětí, které měli být deportovány do koncentračních táborů
- Jaroslav Chudík – slovenský herec, primář Sova ze slavné Nemocnice na kraji města
- Leonard Nimoy – americký herec a nezapomenutelný Vulkánec Spook ze série Star Trek
- Jackie Collins – slavná americká spisovatelka románů pro ženy
- Alan Rickman – anglický divadelní a filmový herec
- Piere Briece – americký herec představitel slavného Vinnetoua
- Christopher Lee – britský herec – Pán prstenů, Drakula, Frankenstein

- David Bowie – slavný britský zpěvák

Mgr. Monika Babčaníková